

SAYI : 94019529-101.07.06-E.12939

BAŞVURU NO : 2017/16080

KARAR TARİHİ : 18/07/2018

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURU VEKİLİ / TEMSİLCİSİ :

BAŞVURUYA KONU İDARE : Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın tarafına hususi damgalı pasaport verilmesi talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 19.12.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yapılan başvuruda; başvuran ... lise mezunu merhum eşi ...'ın ...aşkanlığı Harita Müdürlüğü'nde 657 sayılı Kanuna tabi olarak 5. Derece Kadastro Teknik Elemanı Kadrosunda 4.derecenin 6. kademesinden maaş almakta iken 08/02/1983 tarihinde emekli olduğunu, eşinden dolayı hususi damgalı pasaport almak için müracaat ettiğini kendisine "*İlgilinin emekli olduğu tarihte 3. Derece kadastro teknik eleman kadrosu olmadığından Başkanlığımızda kadastro standardına gidildiğinden mevcut olan kadastro teknik eleman kadroları en son Bakanlar Kurulunun 28/12/2001 tarihli ve 3661 sayılı kararı ile mühendis olarak değişikliğe uğramıştır. Başkanlığımızda ilgilinin emekliye ayrıldığı kadro durumuna göre uygun aynı hizmet yılı ve aynı tahsil seviyesinde 3. Derecede teknisyen kadrosu bulunmaktadır.*" şeklinde cevap verilmesine rağmen İl Emniyet Müdürlüğü tarafından talebinin reddedildiğini belirterek kendisine eşinden dolayı hususi damgalı pasaport verilmesi talebiyle Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

II. İDARENİN ŞİKÂYETE İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla ... Başkanlığı'ndan 22/01/2018 tarihli ve E.1077 sayılı yazımız ile bilgi ve belge talep edilmiş olup 09/02/2018 tarih ve 1768-27834 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

2.1... Başkanlığı Harita Müdürlüğünde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak 5 inci derece Kadastro Teknik Elemanı kadrosunda 4 üncü derecenin 6 ncı kademesinden maaş almakta iken, 08/02/1983 tarihinden itibaren isteği üzerine emekliye ayrılan ve bilahare vefat ettiği anlaşılan lise mezunu ... sicil numaralı ...'ın eşi ...'ın hususi damgalı pasaport alabilmek için 06/07/2017 tarihli dilekçe verdiği,

2.2. Söz konusu dilekçeye istinaden 5682 sayılı Pasaport Kanununun ek 4 üncü maddesi hükmü gereğince ...'ın emekliye ayrıldığı tarihte 3 üncü derece Kadastro Teknik Eleman kadrosu bulunmadığı, Başkanlığımızda kadro standardına gidildiği, mevcut olan Kadastro Teknik Eleman kadrolarının Bakanlar Kurulunun 28/12/2001 tarihli ve 3661 sayılı kararı ile Mühendis olarak değişikliğe uğradığı, Başkanlığımızda ilgilinin emekliye ayrıldığı kadro durumuna uygun aynı hizmet yılı ve aynı tahsil seviyesinde 3 üncü derece Teknisyen kadrosu bulunduğu beyan edildiği ve adı geçenin eşi ...'ın dilekçesi üzerine hususi pasaport alabilmesi için 24/07/2017 tarihli yazı ile genel durum anlatılarak olumlu yönde Muğla Valiliği İl Emniyet Müdürlüğüne gönderildiği,

2.3. İlgilinin emekliliğe tabi hizmet süresi üzerinden toplam 26 yıl 10 ay 8 gün olarak değerlendirildiği için başkanlığımızda aynı hizmet yılı ve aynı tahsil seviyesinde Teknisyen kadrosunda görevine devam eden personelin kadro derecesinin 3 (üç) olduğu belirtilmiştir.

3. Emniyet Genel Müdürlüğü'nden 14/03/2018 tarihli ve E.4214 sayılı yazımız ile bilgi ve belge talep edilmiş olup 19/03/2018 tarih ve 1119-62686 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle; ...'ın birinci, ikinci veya üçüncü derece kadro hakkı olmadığından dolayı beşinci derece kadrodan emekli olduğunun anlaşıldığı, yani yükselebileceği en yüksek derecenin beşinci derece olduğu, ancak ilgili kurum olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın beşinci derece kadroda görev yapan ile üçüncü derece kadroda görev yapan kişiyi emsal göstererek yanlış bir işlem tesis etmiş olduğunu, bu durumda dördüncü kadro derecesi ve daha üst derecelerden emekli olan herkese hususi damgalı pasaport verilmesinin önünü açacağını ve bunun kanunun lafzına ve ruhuna aykırı olacağını, dolayısıyla ...'ın hakkından dolayı eşi ...'a hususi damgalı pasaport verilemeyeceğinin değerlendirildiği tarafımıza bildirilmiştir.

4. İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nden 25/04/2018 tarihli ve E.7137 sayılı yazımız ile görüş talebinde bulunmuş olup, 24/05/2018 tarihli ve 9308 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle; 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14/A maddesi ile 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesi ile İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 15/06/1994 tarih ve 2083 sayılı konuya ilişkin görüş yazısı birlikte değerlendirildiğinde; Pasaport Kanununun Ek 4 üncü maddesiyle 1., 2., 3. derece kadroda belirtilen unvanlarda çalıştığı halde kendilerine çeşitli nedenlerle kadro verilmemiş görevlilerin mağduriyetlerinin giderilmesinin amaçlandığının anlaşıldığı, dolayısıyla İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığında Kadastro Teknik Elemanı unvanlı kadrodan emekli olan ...'ın eşi ...'a hususi damgalı pasaport verilmesinde bir sakınca olmadığının değerlendirildiği belirtilmiştir.

5. Yukarıda belirtilen tüm bilgi ve belgeler toparlanarak talebe ilişkin hususun yeniden değerlendirilmesini teminen 28/05/2018 tarihli ve E.9079 sayılı yazımız ile **Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne yazılmış olup, 08/06/2018 tarihli ve 70724 sayılı cevabi yazısında özetle;**

5.1. ... Başkanlığı'nın yanlış bir işlem tesis etmiş olduğunu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yapılan görüşmede; Bakanlar Kurulu'nun 28/12/2001 tarihindeki Kadastro Teknik Eleman kadrosunun Mühendis olarak değişikliğe uğramasına yönelik düzenlemenin sadece bu tarih itibariyle çalışmaya devam eden kişileri kapsadığı, geriye dönük olarak herhangi bir düzenlemenin bulunmadığı, söz konusu düzenleme doğrultusunda kişinin lise mezunu olması nedeniyle Mühendis olamayacağı gerekçesi ile üçüncü derece kadroda görev yapan Teknisyen kadrosu ile emsal gösterildiği ve emeklilik veya çekilme nedenleriyle görevinden ayrılan kişilerin maaşlarında veya özlük haklarında herhangi bir iyileştirmenin olmadığı belirtilmiştir,

5.2. Bakanlık Hukuk Müşavirliği her ne kadar ...'a eşinin hakkından dolayı hususi damgalı pasaport verilebileceği yönünde bildirmiş olsa da emsal uygulamasının kanunun lafzına ve ruhuna uygun olmayacağı.

5.3. Aksi takdirde hususi pasaportların sayısında yaşanacak artış sonucunda başta AB ülkeleri olmak üzere birçok ülkede hususi pasaportlara vize muafiyetinin kaldırılması yönünde karar alınmasının ihtimal dâhilinde olduğu, hususi damgalı pasaportun Pasaport Kanununa rağmen kapsamının genişletilmesinin uygun olmayacağı değerlendirildiği,

5.4. Netice itibari ile ...'ın birinci, ikinci veya üçüncü derece kadro hakkı olmadığından dolayı beşinci derece kadrodan emekli olduğu, yani yükselbileceği en yüksek derecenin beşinci derece olduğu, dolayısıyla ...'ın hakkından dolayı eşi ...'a hususi damgalı pasaport verilemeyeceğinin değerlendirildiği tarafımıza bildirilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinde; “...Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceler...”

7. Birleşmiş Milletler “İnsan Haklarının Geliştirilmesi ve Korunması İçin Kurulan Ulusal Kuruluşların Statüsüne İlişkin İlkeler/Paris Prensipleri'nde; “...Ulusal kuruluşlar, yürürlükteki yasaları, mevzuatı ve yasa tasarıları ile yasa önerilerini incelerler ve metinlerin, insan haklarının temel ilkeleriyle uyumlu hale getirilmeleri için uygun gördükleri tavsiyeleri yaparlar; gerek gördükleri takdirde, yeni yasaların kabul edilmesini, yürürlükteki yasaların uyumlu hale getirilmesini ve idari önlemlerin alınmasını veya değiştirilmesini tavsiye ederler... ...Ulusal düzeyde yürürlükte olan yasaların, mevzuatın ve uygulamaların, insan haklarına ilişkin uluslararası belgeler ve mekanizmalarla uyumlu hale getirilmesini ve hayata geçirilmesini teşvik ederler ve sağlarlar...” hükmü,

8. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun; “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet

anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükmü,

9. 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu’nun;

9.1. “Hususi damgalı pasaportlar” başlıklı 14 üncü maddesinin A bendinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarında “(1) Birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile birinci derece kadro ile emekliliğe hak kazanmış olan belediye başkanlarına; diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına yabancı ülkelere gittikleri zaman verilir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu üyeleri için, T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilme ve emekli keseneklerinin bu derecelerden kesilmesi şartı aranmaz.(2) Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nevi pasaport verilir. (4) Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine de aynı nevi pasaport verilir. Hususi damgalı pasaport almaya hakkı bulunduğu sırada vefat edenlerin dul eşlerine başkası ile evlenmemiş ise ayrı neviden pasaport verilmesi mümkündür.”

9.2. Ek 4 üncü maddesinde; “Devlet memuru olarak 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadrolarda bulunup da Hususi Damgalı Pasaport almaya hakkı olan Devlet memurları ile subay ve astsubayların taşıdıkları unvan ve/veya rütbeleri taşımakla beraber 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadroları almadan emekli olan veya ayrılanlardan Devlet memuriyetindeki hizmet süreleri, taşıdığı unvan ve/veya rütbeleri itibariyle bugün Hususi Damgalı Pasaport almaya hak kazananlar emsal alınmak suretiyle bunlara da Hususi Pasaport verilir.” Hükmü

10. 14.08.2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Pasaport Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik’in “Hususi pasaport” başlıklı 7 nci maddesinde; “Hususi pasaport; Kanunda belirtilen şartları taşıyanlara altı aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek sürelerde, yurt içinde İçişleri Bakanlığının vereceği yetkiye göre Valilikler, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının talimatı ile dış temsilcilikler vermeye yetkilidir. Hususi pasaport alacaklarda en az lise veya dengi okul mezunu olma şartı aranır.”

hükümleri mevcuttur.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

11. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvurana hususi damgalı pasaport verilmemesi yönünde tesis edilen işlemde hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilemediğinden başvuranın bu talebin reddine ancak 5682 sayılı Pasaport Kanununun ek-4 üncü maddesi hususunda görüş birliği sağlanarak uygulamada oluşabilecek farklılıkların mağduriyetlere sebebiyet vermemesini teminen ilgili hüküm üzerinde gerekli çalışmaların yapılması hususunda Tavsiyede bulunulmasına yönelik hazırlanan “Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

12. Şikayet başvurusu, 1 nolu paragrafta açıklandığı üzere merhum eşi ...'ın ...Başkanlığı Harita Müdürlüğü'nde 657 sayılı Kanuna tabi olarak 5. derece kadastro teknik elemanı kadrosunda 4. derecenin 6. kademesinden maaş almakta iken 08/02/1983 tarihinde emekli olduğunu belirterek eşi dolayısıyla tarafına hususi damgalı pasaport verilmesi talebiyle Kurumumuza başvurmuştur.

13. Kanunda belirlenmiş yetkili makamlarca verilen ve sahiplerine milli hudutlardan diğer ülkelere geçmeyi sağlayan ve geçilen diğer hudutta, milli hudutlar içerisinde kullanılan kimlik belgesinin yerini tutan belge şeklinde tanımlanan pasaportlar, 5682 sayılı Pasaport Kanununun 12 nci maddesine göre diplomatik (siyah) pasaport, **hususî damgalı (yeşil) pasaport**, hizmet damgalı (gri) pasaport, umuma mahsus (kırmızı) pasaport ve e-pasaport adı altında 5 gruba ayrılmaktadır.

14. Bu pasaportlardan, pasaport harç ücretinin ödenmemesi ve birçok Avrupa ülkesi ve diğer ülkelere vize şartı aranmaksızın seyahat avantajı sağlayan ve yeşil pasaport olarak da adlandırılan hususi damgalı pasaport, gerekli şartların taşınması kaydıyla Pasaport Kanununun 14/C maddesine göre, *talep edenin mensup bulunduğu makamın yetkili amirinin başvurusu üzerine İçişleri Bakanlığınca*, ayrıca aynı şart dahilinde İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince *verilebilmektedir*.

15. 5682 sayılı Pasaport Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 4, 7, 15 ve 16'ncı maddelerinde; kurumlarınca düzenlenerek yetkili amir tarafından onaylanan talep formu ile İl Emniyet Müdürlüklerinden talep edilmesi kaydıyla hususi damgalı pasaportların; **birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan** veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilip sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerine **verileceği belirtilmiştir**.

16. 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14'üncü maddesinde; **hususî damgalı pasaportların birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan** veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara verileceği belirtilmiştir.

17. Söz konusu husus **Devlet Personel Başkanlığı tarafından Kurumumuza gönderilen 22/11/2017 tarih ve E.6270 sayılı yazıda da** “...hususî damgalı pasaport verilebilmesinde memurun kadro derecesinin birinci, ikinci ve üçüncü derece olması gerektiği belirtildiğinden bu hususta memurun kadro derecesinin esas alınması gerektiği, Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kadroların ihdası, iptali ve kullanılmasına dair esas ve usulleri düzenleyen 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca, **5'inci dereceden daha üst derecelerde memur unvanlı kadro ihdas edilmediği, bu nedenle, memur unvanlı kadrolarda bulunanların kazanılmış hak aylık derecesi ve emekliliğe esas dereceleri birinci, ikinci ve üçüncü derecelerde olsa dahi kadro derecelerinin esas alınması gerektiğinden bu haktan faydalanmalarının mümkün olmadığı...**” şeklinde belirtilmiştir.

18. Adı geçen Kanunun Ek-4'üncü maddesinde ise, devlet memuru olarak 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadrolarda bulunup da hususi damgalı pasaport almaya hakkı olan Devlet memurları ile subay ve astsubayların taşıdıkları unvan ve/veya rütbeleri taşımakla beraber 1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece

kadroları almadan emekli olan veya ayrılanlardan Devlet memuriyetindeki hizmet süreleri, taşıdığı unvan ve/veya rütbeleri itibariyle bugün hususi damgalı pasaport almaya hak kazananların emsal alınması suretiyle bunlara da hususi pasaport verileceği hükmünün yer aldığı görülmektedir. **İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin 15/06/1994 tarihli ve 2083 sayılı yazısında** söz konusu düzenleme ile *birinci, ikinci ve üçüncü derece kadroda belirtilen unvanlarda çalıştığı halde* kendilerine çeşitli sebeplerle kadro verilemeden istifa etmiş veya emekliye ayrılmış görevliler ile kendilerine kadro verilenler arasında eşitlik sağlanmaya çalışıldığı, kadrosuzluktan doğabilecek haksızlığı gidermeyi amaçladığı ifade edilmiştir.

19. Bahsi geçen Kanunun Ek-4'üncü maddesi incelendiğinde; devlet memuru olarak **1 inci, 2 nci ve 3 üncü derece kadrolarda bulunup** da hususi damgalı pasaport almaya hakkı olan Devlet memurlarının **hizmet süreleri ve taşıdığı unvan itibariyle** bugün hususi damgalı pasaport almaya hak kazananların emsal alınması suretiyle bunlara da hususi damgalı pasaport verileceği hususunun düzenlendiği görülmektedir.

20. **Somut olayda;** başvuranın eşinin, 657 sayılı Kanuna tabi olarak kadastro teknik elemanı olarak görev yapmakta iken kendi isteği ile 08/02/1983 tarihinde emekli olduğu, emekli olduğu tarih itibariyle beşinci derecede görev yaptığı, **bulduğu kadro dolayısıyla yükselebileceği en yüksek derecenin beş olduğu,** Bakanlar Kurulu'nun 28/12/2001 tarihli ve 3661 sayılı kararı ile kadro standardına gidilerek '*kadastro teknik eleman*' kadrosunun '*mühendis*' olarak değiştirildiği, ancak başvuranın lise mezunu olması dolayısıyla mühendis olamayacağı için üçüncü derece kadroda görev yapmakta olan teknisyen kadrosu ile emsal gösterildiği hususları anlaşılmaktadır.

21. **Netice itibari ile** 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14'üncü ve ek-4'üncü maddesi birlikte değerlendirildiğinde; **birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan** devlet memurları ile emeklilik veya çekilme sebepleriyle vazifelerinden ayrılmış olanlara ve yine **birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunduğu dolayısıyla** hususi damgalı pasaport almaya hakkı olduğu halde kendilerine çeşitli sebeplerle kadro verilemeden istifa etmiş veya emekliye ayrılmış olanlara **hizmet süreleri ve taşıdığı unvan itibariyle emsali bulunması sureti ile** hususi damgalı pasaport verilebileceği görülmektedir. Yani başvuranın eşi ... Bakanlar Kurulu'nun 28/12/2001 tarihli kararı ile kadro standardına gidilmesi neticesinde üçüncü derece kadroda görev yapmakta olan teknisyen kadrosu ile emsal gösterilmiş olsa dahi görev yaptığı sırada yükselebileceği en yüksek derecenin beşinci derece olduğu, **birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunmadığı dolayısıyla ek-4 üncü madde kapsamında hususi damgalı pasaport almaya hak kazanamayacağı değerlendirilmiştir.**

22. **Öte yandan İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nden dosya kapsamında görüş sorulmuş olup, söz konusu görüşte;** Pasaport Kanununun Ek 4 üncü maddesiyle 1., 2., 3. derece kadroda belirtilen unvanlarda çalıştığı halde kendilerine çeşitli nedenlerle kadro verilememiş görevlilerin mağduriyetlerinin giderilmesinin amaçlandığının anlaşıldığı, dolayısıyla ...'a eşinin hakkından dolayı hususi damgalı pasaport verilmesinde bir sakınca olmadığının değerlendirildiği belirtilmiş olmakla birlikte, **İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü** söz konusu hükme istinaden başvuranın eşinin 1., 2., 3. derece kadroda belirtilen unvanlarda çalışmadığı dolayısıyla hususi pasaport almaya hak kazanamayacağını ifade etmektedir. Buradan hareketle İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği tarafından başvurana hususi damgalı pasaport verilmesine ilişkin olumlu görüş bildirilmesine rağmen, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından talebin

reddedilmesi 5682 sayılı Kanununun Ek-4 üncü maddesine ilişkin uygulama ve görüş birliğinin olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla Pasaport Kanununun Ek 4 üncü madde hükmünün Bakanlık birimlerince farklı yorumlandığı, iki birim arasında görüş birliği bulunmadığı, bu durumun ise uygulamada farklılıklar oluşturarak mağduriyetlere sebebiyet verebileceği, bu nedenle ilgili hükmün açıklığa kavuşturulması gerektiği değerlendirilmiştir.

23. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; yukarıda yapılan açıklamalar gereğince başvuran ...'a eşinin hakkından dolayı hususi damgalı pasaport verilmemesi işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı, diğer yandan ise Bakanlık birimleri arasında oluşan görüş farklılıklarının mağduriyetlere sebebiyet verebileceği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

24. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği ayrıca idarenin başvurularla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, makul sürede karar verme, hesap verilebilirlik, şeffaflık, kararların gerekçeli olması ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine **uygun davrandığı, ancak** idari işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceği bildirilmediğinden “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine **uygun davranmadığı** anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkelere de uyması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

25. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması” başlıklı 21 inci maddesinde, Kamu Denetçiliği Kurumunun inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde durmuş olan dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda incelemenin altı ayda bitirilememesi gerekçesi, dava açma süresinin kaldığı yerden yeniden işlemeye başlayacağı hususu başvurulara 18/06/2018 tarihli ve E:10763 sayılı yazı ile bildirilmiştir.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre başvuranın tarafına hususi damgalı pasaport verilmesi talebinin **REDDİNE,**

İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü arasında 5682 sayılı Pasaport Kanununun ek-4 üncü maddesi hususunda görüş birliği sağlanarak uygulamada oluşabilecek farklılıkların mağduriyetlere sebebiyet vermemesini teminen gerekli çalışmaların yapılması hususunda **İÇİŞLERİ BAKANLIĞI'NA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, İçişleri Bakanlığınca bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içerisinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın, BAŞVURANA, NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE ve İÇİŞLERİ BAKANLIĞI'NA TEBLİĞİNE,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisinde karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi